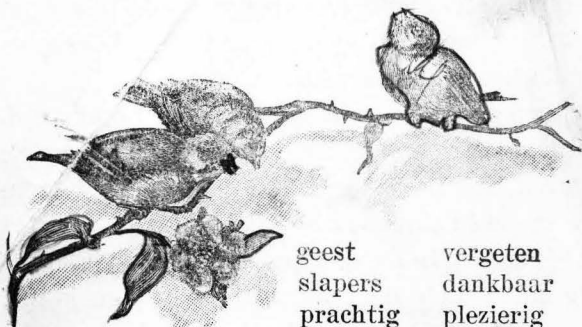

't Is Morgen.

K I M

geest	vergeten	kraaien
slapers	dankbaar	wippen
prachtig	plezierig	zingen
loopbaan	vervrolikt	loeien

1 De lieve vogels zingen,
Ze zingen al hun best;
Ze vliegen heen en weder,
En wippen uit hun nest.

2 De dank're koetjes loeien,
Zij loeien door de straat;
En rondom op de plaatsen
Klinkt 's schaapjes luid geblaat.

3 De hanen op de muren
Ze kraaijen van plezier;
Ze wekken al de slapers;
Ze wekken mens en dier.

4 't Is morgen! o 't is morgen!
De nare nacht is heen!

De zon komt krachtig, prachtig,
Zijn loopbaan ingetreên.

't Is morgen! o 't is morgen!

Vergeten is de smart
Van ouden, zieken, armen;
En blij is ieder hart.

Dank, zonnetje, uw lichten
Vervrolikt ons gemoed.
't Is 't zonlicht, dat ons danken
En blijde zingen doet.

TAABOEFFENING.

Leer van buiten:

Persoonlik Voornaamwoord van de *eerste* persoon: Enkelvoud *ik* (andere vorm *mij* of *me*); Meervoud *wij* of *we* (andere vorm *ons*).

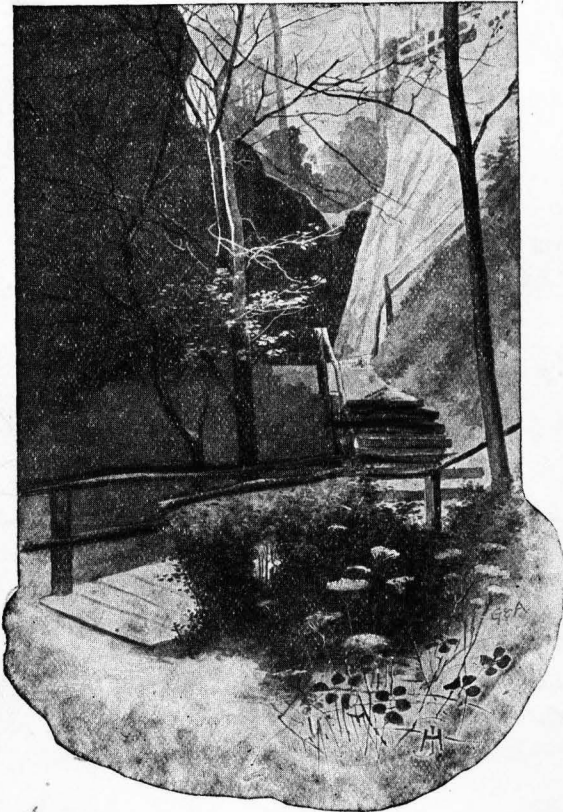
Van de *tweede* Persoon: Enkelvoud *jij* of *je* (andere vorm *jou*); *gij* of *ge* (andere vorm *u*) (beleefdheidsvorm). Meervoud: *jullie*; *gij* of *ge*; *u*.

Van de *derde* Persoon: Enkelvoud *hij* (andere vorm *hem*); *zij* of *ze* (andere vorm *haar*); *het* of *'t*. Meervoud: *zij* of *ze* (andere vormen *hen*, *hun*, *haar*, *ze*).

WOORDVERKLARING.

al hun best, zo goed als ze maar kunnen. **wippen**, vlug uitspringen. **'s schaapjes**, van 't schaapje. **geblaas**, gebles. **wekken**, wakker maken. **loopbaan**, pad, weg. **ingetreên**, ingetreden, ingegaan. **lichten**, schijnen. **vervrolikt**, maakt vrolijk. **gemoed**, hart.

De Bok-ken.

berg
 dicht
 aandacht
 langs
 poot
 herder
 helling
 voorbij
 ruimte
 geval
 vechten
 vervuld

Twee bokken ontmoetten elkander eens op een smal voetpad. 't Was in de helling van een berg uitgegraven, en liep langs een diepe afgrond. Uit te wijken was onmogelijk. Hoe dicht zich de een ook tegen de berg aandrukte, de ruimte bleef te smal om de ander voorbij te laten. Een herder, die in de nabijheid onder de struiken zat, zag de twee dieren staan, en wachtte met gespannen aandacht af, wat ze doen zouden. J

Eigenlik had hij gedacht, dat ze hun koppen zouden gebruiken, en een van de twee in de diepte zou gestoten worden. Lang stonden ze elkander aan te kijken, maar tot vechten kwam 't niet. Integendeel, 't scheen, alsof zij al vriendeliker jegens elkander werden, en eindelijk elkander volkomen verstaan hadden. Want langzaam boog de ene bok eerst één poot en toen de tweede, en legde zich voorzichtig neer tegen de berg aan. De ander zette even voorzichtig zijn voorpoten op 't lichaam van zijn kameraad, en stapte behoedzaam voet voor voet over hem heen. Daarna ging ieder zijn eigen pad.

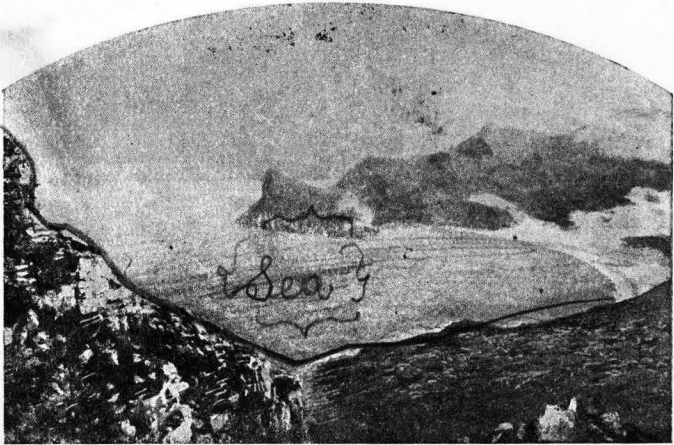
De man, die dit zag, was er zo door vervuld, dat hij 't geval aan iedereen in 't dorp vertelde.

TAALOEFENING.

Laat ons nog eenmaal alle Werkwoorden uit deze les zoeken, en ze één voor één in de zes tijden schrijven, die we geleerd hebben, ieder Werkwoord in een andere persoonsvorm.

WOORDVERKLARING.

helling, schuinte, hang. **uitwijken**, ultdraalen, pad geven. **gespannen aandacht**, grote attentie. **integendeel**, juist 't omgekeerde.
behoedzaam, voorzichtig, zorgvuldig. **geval**, zank.

Een Kind van 't Land,

Ik houd niet van de stad,
Ik houd veel meer van buiten,
Waar 't vee zo vrolijk loeit,
En waar de vogels fluiten.
Ik houd van straten niet,
Van muren en van stenen,
Maar van het ruime veld
En zonlicht om mij henen.

Ik ben een zoon van 't land,
Van Afrika's Zuid-Oosten:
Geen mensekunst, o neen,
Hoe sierlik, kan mij troosten,
Maar Gods Natuur is waar
Mijn boezem steeds naar haakt:
Och, geef me ruimte en licht,
Mijn hart dan vreugde smaakt!

TAALOEFENING.

Geef, wat dit versje beschrijft, in je eigen (proza) zinnen weer. Leg uit, wat 't versje eigenlijk betekent. Geef een schilderijtje in woorden van een afrikaans kind, dat op een plaats is groot geworden.

Beschrijf zijn gemoed, smaak, genoegens, neigingen.

WOORDVERKLARING.

houden van, liefhebben, graag hebben, beminnen, gesteld zijn op. **buiten**, op 't land. **loeit**, bulkt. **fluiten**, zingen, kwinkeleren. **ruime**, open, wijde. **mensekunst**, alles wat mensehanden gemaakt hebben. **sierlik**, fraai, mooi. **boezem**, hart. **steeds**, altijd, gedurig. **haakt**, verlangt. **vreugde**, vrolijkheid.

Die was zijn Troost.

juist	tafel	eenzame
wens	koning	gesloten
kaars	's avonds	voornaam
draad	luchtgat	antwoordde

“O, Mama,” gilte Bertha, terwijl ze de kamer van haar moeder inliep; “Mama, ach, kom toch hier! Hoe ben ik geschrokken! Daar is wezenlik een spin aan de achterkant van mijn bed tegen 't gordijn! Ik kwam met de kaars in de kamer, en zag hem lopen. O, ik ben zo bang! Ma, vang hem toch, anders komt hij van nacht nog bij me!”

“En zou dat zo erg zijn, mijn kind?” antwoordde de moeder. “Heeft zulk een klein spinnetje je ooit kwaad gedaan? Kom bij me, ik wil je wat vertellen.”
 X't Is al lang, heel lang geleden, toen een rijk en voornaam heer, die aan 't hof van zijn koning was, in de gevangenis gesloten werd. Hij had iets gedaan, waarover de koning zeer boos geworden was. Nu werd hij in een nare, donkere kamer gebracht, waar niets was dan wat stro, een houten stoel en een tafeltje. En daar moest hij tien jaren zitten. Vreselik, niet waar? ↗

Hij was dan ook bitter bedroefd, en wist niet, hoe hij die lange dagen en maanden en jaren omkrijgen moest. Elk uur scheen een dag, zo lang was 't!

Op een morgen ziet hij door 't luchtgat boven in de muur een spin komen. “O,” dacht hij. “hoe heerlijk! O, kwam hij maar nader, en bleef hij maar bij me!” De spin scheen te verstaan wat hij wenste; want, toen hij wat rondgelopen en rondgekeken had langs de

muren, begon hij een net te weven in een van de hoeken.

De arme man ging erbij zitten en bekeek 't. De ene draad kwam na de andere, maar 's avonds was 't web nog niet klaar.

De dag was veel vlugger omgegaan. 's Morgens ging 't diertje verder, en de eenzame man zat er weer bij. Toen 't web klaar was, hielp de man de spin vliegen en muggen vangen, en eindelijk werden de twee zulke goede vrienden, dat de spin iedere dag een paar malen uit zijn nest kwam en op de tafel, ja, op de handen van de man kwam zitten.

Op deze wijze gingen de dagen gauwer voorbij. O, hoe dankbaar was de arme gevangene! En de kleine spin—die was zijn troost.

TAALOEFFENING.

Schrijf al de Werkwoorden uit deze les op. Zet er de vorm van de Onbepaalde Wijs achter, en daarna die van 't Verleden Deelwoord. B.v.

Werkwoord.	—	Onbep. Wijs.	—	Verl. Deelw.
<i>gilde</i>	—	<i>gillen</i>	—	<i>gegild</i>

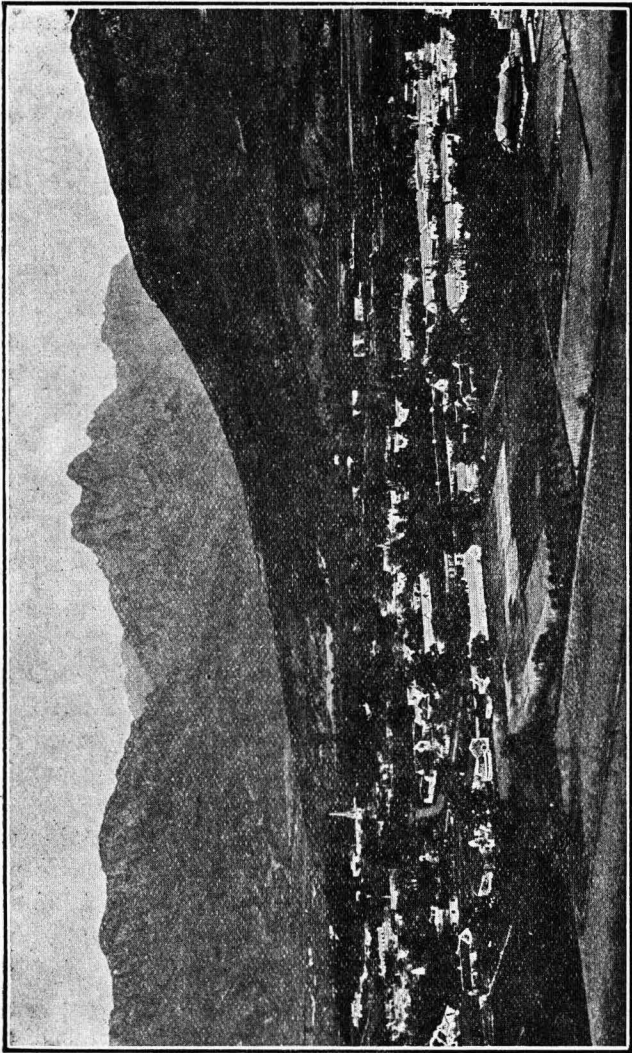
WOORDVERKLARING.

geschrokken, schrikken, schrok, geschrokken. **wezenlik**, waarlik, werkelijk. **kwaad**, leed. **weven**, spinnen. **bekijken**, beschouwen, bezien. **vlugger**, gauwer, sneller. **wijze**, manier.

Stellenbosch.

mens	perzik	opvoeding
school	familie	omstreken
gans	genieten	korenland
moerbeï	abrikoos	wijngaard

De eerste kolonisten aan de Kaap hadden veel te lijden van de woeste stammen, die rondom hen woonden, en die 't ganse land onveilig maakten. Hoe

dichter ze dus bij 't kasteel konden blijven, dat bij de Kaapstad gebouwd was, hoe rustiger ze konden zijn. Honderd jaren en meer was er niemand te vinden, die de moed had, ver 't land in te gaan.

Maar toen in 1679 Simon van der Stel als kommandeur naar Afrika kwam, werd 't een beetje anders. Hij was pas hier, of hij haalde acht families, die te Rondebosch woonden, over, om samen in een schone vallei te gaan wonen, die 30 mijlen van de stad af tussen hoge bergen lag. Daar liet hij hen wijngaarden planten, koren zaaien en vee houden. En naar zijn eigen naam "Stel," en die van zijn vrouw "Bosch," noemden ze de nieuwe aanleg Stellenbosch. Zo ten minste wordt er gezegd.

Stellenbosch is dus 't oudste dorp na de Kaapstad. En zijn omstreken zijn nog even schoon en vruchtbaar als ten tijde van de eerste aanleg. 't Loof van de eikebomen beschaduwde de straten; een stroompje water aan elke zijde van de straat koelt er de zomerlucht af; en buiten 't dorp op de plaatsen tieren de wingerd, de vijg, de perzik, de appel, de peer, de abrikoos en de moerbeï, en golft 't koren in de avondkoelte even schoon als ergens in ons land.

In 't dorp zijn grote en voorname scholen, en een menigte jonge mensen genieten daar de nodige opvoeding voor hun leven.

Zo doen 't dorp en 't distrikt tot op deze dag eer aan de brave man, wiens naam ze dragen. en die wel nooit heeft kunnen berekenen, hoeveel goed hij ons ganse land deed met de aanleg van dit fraaie stadje.

TAALOEFENING.

Stellenbosch is een enige plek in Zuid-Afrika in allerlei opzichten. 't Is echter niet 't enige dorp, dat mooi, of belangrijk, of van voordeel voor ons land is. Er zijn er veel, en ieder heeft zijn eigenaardigheid.

We willen daarom een lijst maken van alle voorname steden en dorpen in Zuid-Afrika, en als die klaar is, dan maken we een mooie zin bij iedere naam en zeggen daarin, wat we van de plek weten of gehoord hebben, en waar de bevolking voornamelijk van leeft.

WOORDVERKLARING.

woest, wild, onbeschaafd. **kommandeur**, bevelhebber, gouverneur.
overhalen, er toe krijgen. **familie**, gezin. **ten tijde**, in de tijd van.
loof, blaren, gebladerte. **beschaduw**, schaduw geven aan. **tieren**,
mool (welig, geil) groeien. **golft**, beweegt zich als de golven van de zee.

**Herders
Morgen-
lied.**

Ja, 'k hoor je wel, diertjes! mijn schaapjes, zo zoet!
Maar weet je, het is nog zo vroeg!
Je hunkert naar 't veld, en 't is goed, dat je 't doet;
Maar waarlik, de dag 's lang genoeg!

Zo, open is 't hek; komt uit nu bij twee;
Niet meer—ho! geduld daar, klein ding;
Je zult er wel komen!—een ieder gaat mee:
Dat elkeen zijn haast wat bedwing'!

Nu ord'hik, bedaard, dat ik twee bij twee tel';
En wie door het hek is, blijv' staan—
Die leibok vooruit met zijn tjing'lende bel,
En mijn honderd maal vijf achteraan.

Nu graast maar, geniet maar, en vult er je maag;
Nu springt maar, en huppelt zo blij;
De wind is zo koel en verfrissend van daag;
Zo mals lijkt het gras in de wei!

Uw herder, mijn schaapjes, houdt over u wacht;
 Zijn oog rust op klein en op groot;
 Als loon voor zijn zorg geeft je wollige vacht
 Hem 't daag'liks zo nodige brood.

TAALOEFFENING.

Schrijf vijftien regels over 't versje, of iets dat je gedaan of gezien hebt op een plaats, als de schapen 's morgens naar 't veld gaan.

't Tegenwoordige Deelwoord van een Werkwoord is de vorm van de Onbepaalde Wijs met *de* of *d* er achter; b.v. *horen*, *horende* (*horend*). Schrijf de Tegenwoordige Deelwoorden op van de Werkwoorden, die in deze les voorkomen.

WOORDVERKLARING.

hunkert, verlangt. **ord'lik**, ordelijk, geregeld. **bedaard**, zonder haast; rustig. **tjing'lende**, tjingelende, zacht luidende. **bel**, klokje.
huppelt, met sprongetjes lopen. **mals**, zacht. **vacht**, al de wol samen, die een schaap heeft.

Ontdekt.

acht	tafel	zilveren
wind	buurt	springen
stout	sneeuw	geworden
school	handjes	overvloed

✓ Een goede, rijke heer woonde op een klein dorp in een mooi huis. Al de huizen in de buurt waren laag, klein en niet mooi. Men kon zien, dat er arme mensen in woonden. De heer was de enige rijke man daar.

't Was winter geworden. Overal lag sneeuw, en de scherpe wind deed 't vel van de handjes van de kinderen stuk springen, als ze 's morgens naar school gingen. Toen dacht de rijke man: kom, ik wil die kinderen eens blij maken. Hij nodigde ze allen bij

zich op een avond, en gaf hun brood en koek te eten in overvloed, en liet ze spelen in zijn mooie, warme kamers, waar een lekker vuur brandde.

Maar toen 't acht uur was—de klok had juist geslagen,—riep hij alle kinderen in de eetkamer en zei: “Kinderen, een van jullie is een dief. Uit de voorkamer is een zilveren pennehouder gestolen, die daar op tafel lag. Weest eerlijk, en laat me dadelik weten, wie van jullie zo stout geweest is.”

Maar niemand wilde 't bekennen. Ja, hoe vriendelik de heer ook sprak, niemand zei, dat hij 't gedaan had.

Toen riep de heer zijn knecht, en fluisterde hem iets in 't oor. De knecht draaide alle lampen uit, en ging toen heen; maar kwam weer terug met iets in zijn hand, dat hij aan zijn heer gaf.

Toen riep de heer: “Kinderen, ik sta hier bij de gangdeur. Komt allen; legt jullie rechterhand op wat hier bij me op een stoel staat, en wacht dan in de gang.”

De kinderen liepen de kamer uit. Alles was donker, ook de gang. Ieder legde zijn hand op dit ding, dat op de stoel stond, juist in de deur. Maar de stoute knaap, die de pennehouder gestolen had, dacht: “Niemand ziet me; ik leg mijn hand niet op dat ding.” En hij ging voorbij, zonder 't aan te raken.

Toen nu alle kinderen weg waren, draaide de knecht vlug de lampen weer aan, en de heer riep in de gang: “Kinderen, komt binnen!” Allen kwamen.

“Alle rechterhanden op!” zei de rijke man. Ieder gehoorzaamde. En wat zag men nu? Op iedere hand was een grote, zwarte vlek. De kinderen hadden een vuile, berookte waterketel aangeraakt. Eén hand slechts was schoon! En die ene hand was de

schuldige. De heer begreep dit dadelik, riep de stoute jongen bij zich, en strafte hem in 't bijzijn van alle andere kinderen.

Leugentaal is bitt're gal;
Eerlikheid gaat boven al!

SPREEKOEFFENING.

Waar woonde de rijke heer? Was zijn huis als al de andere? Wie woonde erin? Waaraan kon men weten, dat 't winter werd? Wat voelden de kinderen aan hun handen? Wat dacht de heer? Wat deed hij? Waarom riep hij de kinderen bijeen? Wat wou hij weten? Wie bekende 't? Waarom riep hij zijn knecht? Wat deed deze? Wat gebood de heer toen? Wat deden de kinderen? Deden allen het? Wat werd er toen gedaan? Wat moesten de kinderen toen doen? Wat was er aan hun handen? Hoe kwam dat? Welke hand was schoon? Waar was de pennehouder? Wat was 't eind? Wat is leugentaal? Wat is eerlikheid?

WOORDVERKLARING.

scherpe, koude. **stuk springen**, open gaan (door de kou). **bekennen**, zeggen dat hij schuldig was. **gangdeur**, deur tussen de gang en een kamer. **berookt**, door de rook zwart geworden. **begreep**, begrijpen (verstaan), begreep, begrepen. **in 't bijzijn van**, in tegenwoordigheid van.

Een Droom.

stro	septer	zilver
zwaait	dienaar	soldaten
spreekt	geheim	spiegelglas
knechten	borstje	weggegaan

De oude Tom, mijn trouwe kat,
Had eens een zware nacht gehad:
Een rat was komen plagen;
Een muis had om hem heen gewipt,
Maar was zijn poten steeds ontglipt;
Nu was hij moe van 't jagen. ✓

2 En toen het morgenlicht brak aan,
 En muis en rat was weggegaan,
 De rust hersteld was weder;
 Toen zocht de kat de vrije lucht,
 En zet zich met een zware zucht
 Op 't achterstoepje neder.

3 Al spoedig dommelt d' oude in;
 Knijpt d' ogen toe, en laat de kin
 Zwaar op het borstje hangen.
 't Hoofd zwaait van d'een naar d' and're kant,
 Hij droomt,—en denkt in 't toverland
 Wis niet aan muizevangen.

't Blinkt alles hier rondom hem heen:
 't Was of wel alles zilver scheen!
 Hij had een gouden woning,
 Vensters van 't fijnste spiegelglas;
 't Was alles prachtig!—en hij was
 Geen kat meer, maar een koning!

5 Hij zat er op een hoge troon,
 En gaf bevel op scherpe toon
 Aan dienaars en soldaten.
 Nooit was het eenzaam om hem heen,
 Want van zijn knechten mocht niet een
 Het fraai paleis verlaten.

6 Daar komt een uit de hoge stoet
 De zaal in, buigt zich diep, en doet
 Zijn meester duid'lik weten,
 Dat d' oude koning, nu reeds dood,
 Een staf droeg, goud, maar zwaar als lood.
 “De septer” steeds geheten.

“Haalt mij die septer,”—spreekt de vorst,
 “Hoe’s ’t moog’lik, dat u zo lang dorst,
 Me dat geheim verzwijgen?
 Mij past die staf, u heeft gelijk;
 En iedereen, die ik hem reik,
 Zal gunst van mij verkrijgen.”

De staf komt, en, de hand erom,
 Zwaait hij hem rond.—“Wat is er, Tom?”
 Roept Frans—“Wat’s dat voor strootje?
 Kijk, Vader, kijk die oude kat
 Daar zitten,—en al slapend vat
 Hij ’n stukje stro in ’t pootje!”

De dromer, schrikkend door ’t geluid,
 Wrijft druk zich beide ogen uit—
 Hij kijkt!—Is dat zijn woning?
 En waar’s de staf—hij had hem toch!
 Ach, arme Tom, je bent steeds nog
 Een kat, in plaats van koning!

TAALOEFENING.

In deze les zijn veel Werkwoorden gebruikt, en ten minste twee ervan als Tegenwoordige Deelwoorden.

Laat ons de Werkwoorden opschrijven, zoals ze daar staan, en er dan achter zetten, hoe hun vorm heet. B.v. :—

wrijft—3de Persoon Tegenwoordige Tijd van *wrijven*.

had—3de Persoon Verleden Tijd van *hebben*.

geheten—Verleden Deelwoord van *heten*.

haalt—Gebiedende Wijs Meervoud van *halen*.

WOORDVERKLARING.

gewipt, gesprongen, gedanst. **ontglipt**, ontkomen, ontgaan. **in-**
dommelen, in slaap vallen. **toverland**, denkbeeldig land, waar alles
 anders is dan in de werkelijkheid. **wis**, gewis, zeker, stellig. **stoet**,
 menigte. **zaal**, grote kamer. **doet duid’lik weten**, zegt aan, legt uit.
septer, staf; waardigheidsteken van een koning. **vorst**, overste, heerser.
dorst, durfde (durven).

De Slimme Knecht.

flink	precies	ogenblik
schurk	tegemoet	zilverling
knecht	antwoord	uitwijken
priester	verschijnen	onbeschaamd

Er was eens een priester, die veel van zichzelf dacht. Als hij te paard zat, week hij voor niemand uit, maar schreeuwde met een barse stem: "Uit mijn weg! Hier komt de priester aan!"

Op zekere dag gebeurde 't, dat hij de koning tegenkwam. Uit de verte riep hij hem al tegemoet: "Uit mijn weg! Hier komt de priester aan!"

Maar de koning reed recht door, en als de priester ditmaal niet uitgeweken was, zou 't slecht met hem afgelopen zijn.

De koning was zeer boos op de onbeschaamde priester. Hij zond hem een boodschap, dat hij de volgende dag aan 't hof verschijnen moest.

Hierin had de priester weinig zin. Hij zei tot zijn knecht: "Jan, trek mijn rok eens aan, en laat me zien, hoe hij je staat." De knecht deed dit. Toen zei de priester: "Morgen ga je in die rok naar de koning. Hij heeft mij geroepen, maar ik kan niet gaan. Doe of jij de priester was."

De knecht ging. De koning kwam bij hem met een boos gezicht, en zei: "Ik zal je drie vragen doen. Als je geen flink antwoord daarop geven kunt, houd ik je gevangen."

"Goed, Sire," zei de man, "ik zal mijn best doen."

"Hoe ver," sprak de koning, "is 't oosten van 't westen?"

"Precies een dagreis," antwoordde de man.

“Hoe weet je dat?” vroeg de koning.

“De zon reist van 't oosten naar 't westen,” sprak de knecht, “en die doet 't op zijn gemak in een dag.”

“Goed zo,” zei de koning, “maar zeg me nu, hoeveel denk je wel, dat ik waard ben met al mijn rijkdom en schatten?”

“Ze hebben onze Heer op dertig zilverlingen geschat,” antwoordde de man ernstig; “negen en twintig is dus 't hoogste, waarop ik u mag stellen.”

“Knap gezegd,” zei de koning. “Nu nog maar één vraag: Waaraan denk ik op dit ogenblik?”

“O,” zei de man, “dat weet ik goed! U denkt, dat de priester hier voor u staat, en het is zijn knecht!”

“Wat!” riep de koning, “waar is de schurk dan zelf?”

“Hij zei me, dat hij liever niet ging,” sprak de knecht, “en daarom ben ik gekomen.”

“Dan ben jij voortaan ook de priester,” antwoordde de koning, “en hij is van nu af jouw knecht!”

En zo was 't ook van die dag af.

TAALOEFENING.

Schrijf 6 zinnen met een Verleden Deelwoord erin. B.v. *Toen de man dit gezegd had, ging hij weg.*

Schrijf 6 zinnen met een Tegenwoordig Deelwoord. B.v.: *Dit zeggende, zette de man zijn hoed op.*

Schrijf 6 zinnen, waarin een Verleden Deelwoord als Bijvoegelijk Naamwoord voorkomt. B.v.: *Mijn overleden oom was altijd tevreden.*

Schrijf 6 zinnen, waarin een Tegenwoordig Deelwoord als een Bijvoegelijk Naamwoord voorkomt. B.v.: *De zingende vogel doet ons veel plezier.*

WOORDVERKLARING.

priester, geestelike, predkant. **uitwijken**, pad geven. **bars**, hard, onvriendelik. **ditmaal**, deze keer. **'t hof**, 't paleis van de koning. **zin**, lust. **rok**, kleed, jas. **flink**, goed. **Sire**, titel, waarmee men een koning aanspreekt. **op zijn gemak**, zonder zich te haasten. **schurk**, vlegel, vagebond. **voortaan**, van nu aan.

Herders Avondlied.

wei	jullie	blatende
angst	dartel	zonnetje
kraal	veilig	brekende
straal	voedsel	beschijnen

Schaapjes, mijn schaa

jes, zo dik en zo rond,
Schaapjes, zo dartel en blij,
Roert nu je voetjes, en roert er je mond!
Komt mee naar huis toe met mij.

Huppelt, mijn schaa

jes, en springt voor me
heen:

Ginds wacht de veilige kraal.

't Zonnetje zinkt, dat zo lang ons bescheen;

't Groet je met brekende straal!

Komt al te zamen en legt je hier neer,

Dankbaar voor voedsel en drank!

Herder en schaa

wordt verzorgd door één Heer:

Zegt Hem al blatende dank.

't Ondier der bergen genaakt je hier niet:

Denkt niet aan angsten; slaapt vrij!

Morgen, als 't zonnetje zijn stralen weer schiet,

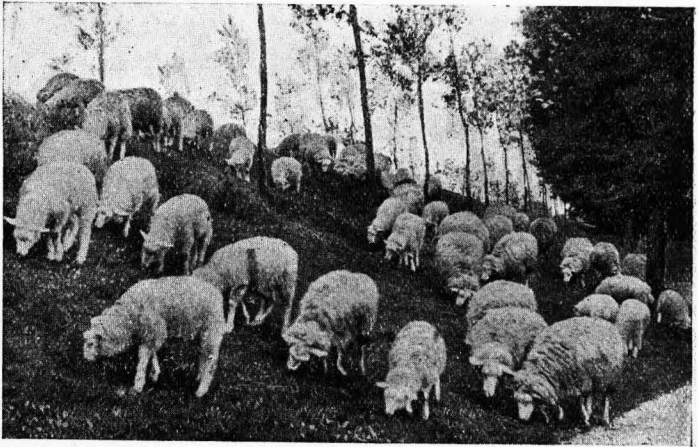
Breng 'k jullie weer naar de wei.

TAALOEFENING.

Schrijf van alle Werkwoorden de Onbepaalde Wijs en de twee Deelwoorden op. Gebruik dan zes van de Tegenwoordige Deelwoorden in zinnen als Bijvoegelijke Naamwoorden.

WOORDVERKLARING.

dartel, vrolik, plezierig. **roert er je mond**, blaas maar; maakt maar veel geluid. **ginds**, ginder, daar. **zinken**, ondergaan. **brekende straal**, flauw licht (als de zon aan 't ondergaan is). **al blatende**, met jullie geblaas. **genaakt je niet**, komt niet bij jullie.

 Wol.

baai
eigen
links
vacht

Kaffer
kousen
haartje
geverfd

gedraaid
geschoren
produkten
dwarsdraden

Ons land is een land van wol. Wol, zeggen we, is een van onze produkten. Dat betekent, dat we er te veel van hebben, en er aan mensen in andere landen van verkopen.

Komt, laat ons samen eens naar buiten gaan. Hier lopen onze schapen, en op hun vel zit wol. Dat is hun haar. Eenmaal of tweemaal 's jaars wordt hun die wol afgenomen, en dan gaat hij in grote zakken, die we balen noemen, weg, ver weg over de zee, en we zien hem nooit meer.

Wacht eens, vriend! heb je geen kousen aan? Zijn die niet van wol? Is de jas van je vader niet misschien van wol?—Ja, zeg je, van wol, maar van andere wol, van wol uit Engeland!

Mijn beste jongen, waar krijgt Engeland wol dan hier op jouw plaats, en de plaats van je buurman, en die van andere boeren hier en in andere landen, gelijk bij voorbeeld Australië?

Laat je toch niet wijsmaken, dat ons goed van engelse wol gemaakt is! De vacht van je eigen schaap, die verleden jaar werd afgeschoren, hangt nu bij Terset in de winkel, maar niet meer als een hoop vuil, kleverig goed, maar als mooie, bruine, grijze en zwarte winterkousen en warme kleren.

Want wat is er gebeurd? De baal wol ging weg van je plaats, en er was geen kans, er iets van weer te zien. Die baal ging per trein naar de baai, en van de baai per schip naar Londen. Daar werd de wol gewassen, zó schoon, dat hij schitterde als sneeuw. Daar werd hij geeraard, of gekamd, met een ijzeren kam, zó netjes, dat de duizenden haartjes één draad maakten; —en daar in Engeland, in de grote fabrieken, werd hij eindelijk geweven, dat is, er werden draden gespannen van boven tot beneden op een raam, en dwardsdraden werden daar doorgetrokken van links naar rechts, en rechts naar links; en zo werd 't vuile haar eerst schoon haar, en daarna een sterke draad, en toen een lekker, warm stuk goed, dat, mooi geverfd, aan een kleermaker in Afrika gestuurd werd, die er voor je vader een jas van maakte.

Of—de draad bleef draad, en machines breiden er kousen van, jouw kousen en mijn sokken, of je 't vreemd vindt, of niet.

Australië en Zuid-Afrika leveren wol aan de hele wereld, want die landen hebben de meeste schapen.

TAALOEFFENING.

Wijs uit deze les alle woorden aan die bij Zelfstandige Naamwoorden gebruikt worden, en breng ze onder drie hoofden; (1) Bijvoegelijke Naamwoorden, (2) Bezittelijke Voornaamwoorden, (3) Bijvoegelijke woorden.

WOORDVERKLARING.

's jaars, in 't jaar. **wijsmaken**, vertellen; doen geloven. **vacht**,
al de wol samen die een schaap heeft. **gespannen**, getrokken. **dwars-**
draad, een draad, die andere draden kruist.

Wraak.

wraak	jakhals	verbijten
wreed	wreken	sprakeloos
vriend	steunen	krachteloos
lucht	klagen	leeuwekind

Kracht'loos lag een leeuw te sterven
Vóór de ingang van zijn hol,
En de hele lucht was van zijn
Klagen en zijn steunen vol.